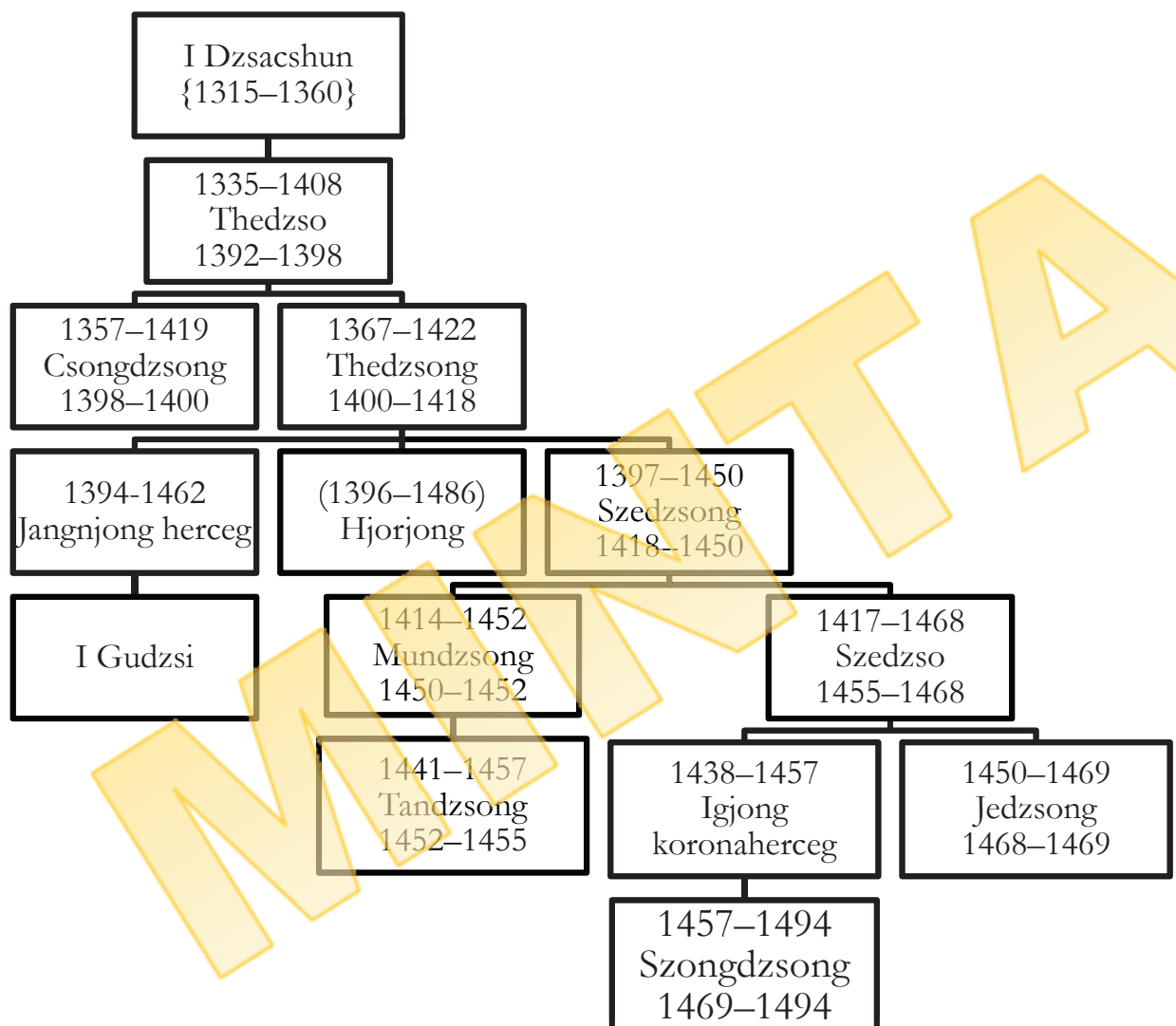

Csoszon dinasztia

Csoszon vagy Csoszon-dinasztia (1392–1897) egységes állam volt a Koreai-félszigeten, melyet I Szonggje tábornok hozott létre, miután puccsal megdöntötte a Koriót uraló Vang-dinasztia hatalmát. Saját dinasztiát alapított, amely több mint ötszáz évig uralkodott, és ezzel a leghosszabb életű koreai dinasztia volt. A kínai dinasztiák hűbéri alárendeltként tekintettek Csoszonra, melynek állambe rendezkedése átvette a kínai modellt, állami ideológiája és társadalmi szabályai pedig a neokonfucianizmuson alapultak. Csoszonban virágzott a tudományos élet, 1443-ban pedig elkészült a saját, koreai ábécé, a hangul, amelyet azonban a jangban, a nemesi réteg nem használt.

Frakciók

Csoszon politikai életére a frakciókra szakadás volt a jellemző. Kezdetben, valamint Szedzso (1455–1468) trónra lépésének idején a Hungu volt a legerősebb politikai erő. Szongdzsong (1469–1494) idejében megjelent a Szarim csoport, befolyásos vidéki tudós-hivatalnokok, akikre számítva a király megpróbálta átformálni a politikai erőviszonyokat. A Szarim radikális reformötletei erőteljes ellenállásba ütköztek, és a nagy tisztogatások idején őket érte a legnagyobb veszteség. Mindezek ellenére befolyásuk fokozatosan nőtt, főleg vidéken, aminek köszönhetően a Hungu szerepe csökkent, majd végleg a Szarim vette át a vezetést a koreai politikában.

A Szarim maga is frakciókra bomlott tovább, 1574-ben két vezéregyéniség, Sim Igjom, a királyné bátyja, valamint Kim Hjovon között rivalizálás alakult ki. Mindketten más-más konfuciánus tudós tanítványai voltak, és másképp értelmezték a tanításokat. Sim követői magukat Szoin, azaz „Nyugati frakció” néven nevezték, vezetőjük fővárosi lakhelyének elhelyezkedése nyomán, míg Kim követői voltak a Tongin, a „Keleti frakció” tagjai, szintén a vezető lakóhelye után. A két párt között heves vita robbant ki Szondzso (1567–1608) öröklési kérdésével kapcsolatban, a királynak ugyanis nem volt fiúgyermke a királynéktól, volt viszont 13 fiúgyermke az ágyasaitól. A Nyugati frakció az egyik ilyen, akkoriban illegitimnek számító fiú trónöröklését pártolta, a Keletiek pedig hevesen ellenezték. A Keletiek a vita kapcsán újabb két frakcióra szakadtak, a Déliekre (Namin), akik hajlandóak voltak elfogadni ezt az öröklési opciót, és az Északiakra (Pugin), akik ortodox módon ellenezték a felvetést. Az Északiak a 17. században tovább forgácsolódtak Nagy Északiakra (Tebuk) és Kis Északiakra (Szobuk). Ugyancsak a 17. századra kialakult a Nyugatiakból a Noron (Öreg doktrína) és a Szoron (Fiatal doktrína) frakció.

